

LAPIN VEIKOT

Suunnistuksen historiaa 1958 - 2008

Veikko Vuontisjärvi 2008
Veljekset: Päivi Vuontisjärvi 1994

Kannen Jukolan veljekset

Lapin Veikoista:

järjestelytoimikunnan puheenjohtaja Lasse Näsi

pääratamestari Esa Turunen

kilpailujohtaja Matti Alajärvi

tekn.johtaja/varajohtaja Veikko Vuontisjärvi

Kemijärven Urheilijoista:

päsihteeri Heikki Mattila

tulosp. päällikkö Heikki Onnela

lähtö/vaihtopäällikkö Esko Marttinen

Veikko Vuontisjärvi

20. 12.2008

LAPIN VEIKKOJEN SUUNNISTUKSEN HISTORIAA

Alkutahdit 50 vuotta sitten

Oiva Wallius, Lapin Veikkojen suunnistusurheilun isä, tuli Sodankylän Vaalajärvelle opettajaksi elokuussa 1956. Oiva oli jo tuolloin kokenut suunnistaja; plakkarissa jo poikavuosina hankittu Etelä-Karjalan piirinmestaruus vuodelta 1946.

Oiva pursui suunnistusintoa ja alkoi järjestellä Sodankylässä erilaisia suunnistustapahtumia. Partiopojista hommaan löytyi hyvää tukea, siellä kun oli jo suunnistuksen alkeita opeteltu. Sieltä Oiva aloitti.

“ Rouvisen Antero oli partiopojissa yhtenä vetäjänä. Yhdessä Anteron kanssa olin silloin opettamassa partiolaisille suunnistusta, ” muistelee Oiva.

Vuonna 1959 paikkakunnalle saapuneesta metsäteknikko Veikko Vuontisjärvestä Oiva sai suunnistusintoisen aisaparin ja suunnistusta Lapin Veikot ry:n puitteissa ruvettiin nuoruuden innolla kehittämään. Kesällä 1961 aloitettiin jo säännölliset viikkorastit. Oikeita suunnistuskarttoja, enempää kuin rastilippuja, emittejä, tai edes piikkileimasia ei ollut; oli vain värikästä reppipaperia rastilipuiksi ja pahvipalasia, johon rastin numero ja kirjaintunnus merkattiin, sitten kynä, jolla suunnistaja kirjasi karttaansa kirjaintunnuksen todisteeksi, että oli rastilla käynyt.

Karttatilanne oli pitäjässä silloin surkea, ei ollut edes peruskarttoja, vain suurpiirteisiä topografikarttoja. Mutta ei se intoa lannistanut. Viikkorasteilla laukattiin sekä rasteille osuen että ohi porhaltaen. Karttaa vain piti lukea aina vähän arvailen, mikä siinä oli paikallaan, mitä puuttui ja mikä oli harhaa. Televisio ei vielä Sodankylässä näkynyt, mutta lehdistö oli suunnistuksen uutisoinnissa nykyistä paljon voimakkaammin mukana. Sekä Lapin kansa että Pohjolan sanomat uutisoivat kissankorkuisin kirjaimin urheilusivuillaan viikkorastien tuloksia, eikä ainoastaan tulosluettelon, vaan myös tekstien muodossa. Rasteilla Antero Rouvinen ja Veikko Vuontisjärvi kävivät Seppo Tiusasen ja Pauli Yliaskan ahdistelemina aina kovaa kisaa voitosta.

Reservin aliupseeri- ja upseeriyhdistysten kilpailutoiminta, jossa ammunnan ohella suunnistuksella oli merkittävä osa, vahvisti osaltaan myös suunnistuksen kilpailutoimintaa paikkakunnalla.

Suunnistusjaosto itsenäistyi 1962

Kuntaan saatiin v 1961 ensimmäinen päätoiminen urheiluvirkamies kun urheilusihteeriksi tuli Olavi Ehrukainen. Pyrogratia, ja sen tuomat paperien pyörittelyt eivät vielä silloin haitanneet hommia, joten Olavi ehti kentälle tosi hommiin: vauhdittamaan urheilu- ja liikuntaharrastusta, myös suunnistusta. Se toi merkittävää lisäpontta suunnistukseenkin; perustettiin Lapin Veikoille suunnistusjaosto, joka ensin toimi osana hiihtojaostoa. Vuonna 1962 suunnistusjaosto sitten itsenäistyi yhdeksi Lapin Veikkojen jaostoksi. Ensimmäisenä puheenjohtajana, ja sitä kautta myös Lapin Veikkojen johtokunnan jäsenenä, aloitti **Veikko Vuontisjärvi**.

Kesällä 1961 lähdettiin jo sekä yleisen sarjan että poikasarjan joukkuein Kemijärven Sarriojärvelle kamppailemaan Lapin piirin viestimestaruuksista. Sarriojärven pientä kumpareta, lampea, suota ja saarekkeitä toisen toisensa perään toistuvana tarjoava maasto erosi kuin yö päivästä Sodankylän suurpiirteisestä maastosta. Se löi ällikällä paitsi Lapin Veikkojen joukkueet myös kaikki muutkin. Viestikisasta vain OH:n kokeneista suunnistuksen veteraaneista koostuva joukkue pääsi maaliin asti, kaikki muut eksyivät taipaleelle jo alkuosuuksilla. Oivakin, kokenut suunnistaja vaikka oli, palasi maastosta terhakkuutensa kadottaneena, kertoen selvittäneensä pari tuntia kannon päässä istuen, missä oli, jotta löysi takaisin lähtöpaikalle.

Mitalitili Pohjois-Suomen kovissa kansallisissa kisoissa avattiin 1962

Samana kesänä avattiin kuitenkin jo mitalitili kovissa kansallisissa suunnistuskisoissa. Oulun seudulla, Pohjois-Suomen parhaimmiston kamppaillessa paremmuudesta, yleisen sarjan hopeaa otti Veikko Vuontisjärvi ja viisikymppisten veteraanien prossia konstaapeli Arvo Matala. Vuosi 1964 avattiin sitten jo yleisen sarjan voitolla keväisellä Ämmänsolmulla. Se oli sen ajan tunnetuimpia, OH:n naissuunnistajien vuosittain toistuva kansallinen nimikkokisa, jonka solmut Veikon lisäksi ehti vuosi- pari myöhemmin avata Lapin Veikkojen miehistä myös Seppo Tiusanen.

Keväällä 1962 järjestettiin puulaakiviestisuunnistus. Joukkueita Pittiövaaran rinteeseen lähtöviivalle asetettiin peräti kolmekymmentä. Oiva oli kiertänyt kaikki mahdolliset firmat ja laitokset haastaen nämä sakon uhalla mukaan. Suunnistusurheilu oli useimmille uutta, mutta luottamus siihen, että lähimetsät ovat tuttuja jo metsästysreissuilta, innosti mukaan varmana osaamisesta. Voittajaveikkauksissa Veikko Kaltiokummun johtama Posti, ja kovien hiihtäjien Kemi-yhtiö olivat suosikkeja.

“Minä olin ratamestarina, muistelee Oiva. Laitoin ensimmäisen osuuden lähtijät rivistöön niin, että selkä oli lähtösuuntaan. Ja kun annoin lähtömerkin, kaikki ryntäsivät vauhdilla matkaan ja tietysti päinvastaiseen suuntaan, missä rasti oli.” muistelee Oiva.

Vain Tähtelän Eero Kataja, joka Kauppayhtiön Kusti Liesirovan kanssa tunnettiin suunnistajina, jotka aina suunnistivat kompassisuunnalla suoraan vaikka seinän läpi, jäi lähtöpaikalle ottamaan suuntaa rastille. Muut painelivat parisataa metriä vikasuuntaan ja palasivat sitten noloina, Oivan juksaamina takaisin lähtöpaikalle, ja siitä uudella suunnalla metsään kohti ensimmäistä rastia. Vauhtia miehillä riitti, kymppitonin ja vitosen piirinmestarin, Veikko Kaltiokummun vetäessä joukkoa. Siinä vauhdissa mentiinkin sitten kilometrin verran ohi ensimmäisen rastin. Vaihtoon joukkueita tippui harvakeen, pääosa enemmän tai vähemmän eksyneenä, mutta joku joukkue selvisi sentään aina maaliin asti.

Vuonna 1964 vyöryi Sodankylään Jääkäripataljoona. Se toi uutta verta ja voimaa Lapin Veikkojen suunnistukseen.

“*Minä olin huono juoksemaan ja keskityin siksi ratojen tekoon,*” kertoo Oiva, josta tuli Jääkäripataljoonan suunnistustapahtumien vakio-ratamestari. Tarinoita siitä, kuinka Oiva radoillaan sotapoukka juksaili: piilotteli rasteja joskus rauniotalon uuniin, hiekkakuoppaan tai yön pimeyteen, alkoi syntyä.

“*Suunnistajat sen rastin kyllä hiekkakuoppaan peitti,*” väittää kuitenkin Oiva. “*Kun ensimmäinen suunnistaja tuli ja törmäsi vauhdilla kuoppaan niin sehän se hiekat hylläsi rastilipun päälle.*”

Pienen supan mittana väitettiin Oivan käyttäneen maanpinnalle asetettua lautaa. Jos rastilippu mahtui laudan alle siitä tuli supparasti, lippu piilossa laudan alla.

“*Ne oli niitä armeijan rasteja,*” puolustelee Oiva. “*Ne kun olivat niin leuhkoja. Ne osasi kyllä juosta, mutta eivät suunnistaa. Lapin Veikkojen radoilla en tehnyt koskaan minkäänlaista koiruutta.*”

Jääkäripataljoonan kotiutuminen Sodankylään vahvisti suunnistusjaoston toimintaa. Suunnistusjaoston vetäjäksi, puheenjohtajaksi, sieltä löytyivät vuorollaan Herman Aherto, Eino Kuivinen ja Seppo Koivumaa

Vuonna 1965 aloitettiin kansallisten suunnistuskilpailujen järjestäminen, joita jatkettiin vuosittain toistuvana sitenkin, että lauantaina juostiin Lapin Susien isännyydessä Saariselän nulkka ja sunnuntaina Lapin Veikkojen kansalliset.

Ensimmäinen kisa oli Kommattivaarssa, ratamestarina Antero Rouvinen ja pääsarjan osanottajana mm. Aimo Tepsell, joka siihen aikaa edusti Suomen ja maailmankin terävintä huippua suunnistuksessa.

“Kyllä Lasse Näsi ja Seppo Tiusanen, ne on tehneet hirmuiset pohjat Sodankylän suunnistukselle”, tunnustaa 1960-luvun huippusuunnistaja Jorma Vilenius.

Vuonna 1968 Sodankylän ensimmäiseksi kunnanjohtajaksi tuli Keminmaalta kovan sarjan niin suunnistuspäättäjä kuin kunnanjohtajakin, **Lasse Näsi**.

Karttatilanne Sodankylässä oli edelleen surkea, mutta suunnistuskarttojen tekokursseille olivat jo Seppo Tiusanen ja Antero Rouvinen osallistuneet. Lasse Näsi kunnanjohtajana junaili sitten kunnan budjettiin rahat myös suunnistuksen liikuntapaikkojen rakentamiseen. Se merkitsi alkua myös suunnistuskarttojen teolle. Lasse aloitti vauhdilla:

“Se oli vähän hankalaa, kun täällä oli - muutamaa lehteä lukuun ottamatta - vain 10-metrin korkeuskäyrävälillä piirrettyjä topografikarttoja; se piti junailta asiat niin, että saatiin ilmakehu kartanteon pohjaksi. Saatiin sitten Maanmittauslaitos, kun ne tällä kartoituslentoja tekivät, ottamaan meille stereokuvat kartoitettavasta maastosta, ja siitä sitten Lämsä niminen mies Oulun perältä, jolla oli sekä ammattitaito että piirtokojet, saatiin tekemään stereotulkintana kartan pohjat. Se helpotti kovasti kartan tekoa. Seppo Tiusanen aloitti siltä pohjalta kartoitustyön ja sitten palkattiin avuksi nuoria suunnistajiakin; oli Julkusen veljeksiä, Mitikkaa ja Markkasta karttojen teossa Tiusasen Sepon johdolla. Seppo myös hoiti karttojen lopullisen koostamisen ja puhtaaksi piirtämisen.

“Muistan kuinka valtuuston budjettikouksessa kuului vasemmalta laidalta jupinaa, kun budjetissa oli suunnistuskarttojen tekoon rahaa muutama kymmenen tuhatta; että mitä se tämä on, tämmöiseen kuin suunnistusurheiluun pannaan rahaa; sehän on porvariien urheilua. Näsi on taas juoninut porvareille rahaa, kunnan risuperse duunarihan ei tämmöisiä tarte” muistelee Lasse Näsi.

“Kyllä Lasse ja **Tiusasen Seppo**, ne on tehneet hirmuset pohjat Sodankylän suunnistukselle. Tiusasen Seppo, täysin peräänantamaton työssään, se jaksaa painaa ja painaa. Se teki kartoittajana valtavan työn. Lasse hoiti kunnan puolelta asiat. Meillä homma toimi, mutta

ihmetellä vain täytyy, että kesti tavattoman kauan, Suomen maassa yleensä, ennen kuin silmät aukesi siihen, että suunnistuskarttojen teko on liikuntapaikkojen tekoa, ja miten tavattoman halpaa sen rakentaminenkin onkaan moneen muuhun liikuntalajiin verrattuna”, muistelee Jorma Vilenius.

“Sillä oli Sepolla telta repussa siellä mettässä ja kun tuli hämähä, se pisti teltan pystyyn ja löi maata, ja kun aamu valkeni, lähti siitä taa jatkamaan työtä. Se oli väsymätön, varsinainen henkiinjäämisseikkailun mies,” muistelee Lasse Näsi.

Vielä 1960–70-luvulla urheiluseuratoiminta jakautui Sodankylässäkin tiukasti erilleen Lapin Veikkojen ja Sodankylän Rajun välillä. Lapin Veikkojen kisoissa ei Rajun väkeä nähty.

“Minä menin Rajun puolellekin ja koetin innostaa niitä, että perustakaa suunnistusjaosto tai tulkaa vaikka kunnan puitteissa mukaan suunnistuskisoihin. Mutta minulle sanottiin, että paskat, se on porvariien urheilua. Enkä saanut sieltä ketään mukaan,” muistelee Oiva Wallius.

Jukolan viestiin ensivisiitti 1968

Ensivisiitti Jukolan viestiin tehtiin 1968 ja jo 1970-luvun alussa saavutettiin Lapin Veikkojen kaikkien aikojen paras Jukolan viestisijoitus.

“Meillä aloitusosuuksilla oli aina ollut niitä armeijan ammattijuoksijoita, hiihtäjiä, jotka aina harhaili ja sehän oli aina hyvä jos päästiin maaliin, oltiin aina siellä hännillä. Minä sitten päätin, että minä juoksen nyt sen ensimmäisen osuuden, että tullaan keulilla. Minä tulin sitten 21 sijalla, Tiusasen Seppo jatko ja tuli 35 sijalla toiseen vaihtoon. Sitten juoksivat Seppo Koivumaa, Veijo Laine, Lasse Näsi, **Veikko Virtanen** ja maratoonari Leo Ylämäki taisi olla ankkurina. Maalissa oltiin kuudeskymmenesseitsemäs,” muistelee **Antero Rouvinen**, joka vuosina 1969-1971 valittiin LapVe:n parhaaksi suunnistajaksi ja jonka seura palkitsi 1974 kristallimaljakolla seuran parhaana urheiluvetäjänä.

Antero oli silloin nostanut muutaman vuoden lamasta kärsineen, rapakuntoon ajautuneen suunnistusurheilun uuteen kukoistukseen, Lapin piirin ykkösluokkaan. Aimo Maijala, koko suunnistajaperheensä voimin oli siinä työssä kantavia voimia.

Jukolan viestin, maailman suurimman ja arvostetuimman, osanottajamäärältään yli kymmenentuhannen kilpailijan huippuhetket koettiin sitten vuonna 1994, jolloin Lapin Veikot, Kemijärven Urheilijoiden avustamana, järjesti kisat Pyhä-Luosto tunturimaastossa, järjestelyin, jotka saivat huomiota ja ylistystä kautta Pohjoismaiden. Siinä Anterolla oli järjestelyissä vaativa osa, ja merkittävä vaikutus onnistuneeseen lopputulokseen kilpailukeskusta rakentavan työporukan työnjohtajana.

Kovat yötaistelut sotilaita vastaan

“Se oli oikein maaottelutunnelmaa sitten, kun oli aina syksyllä Jääkäriprikaatin ja Lapin Veikkojen välinen yösuunnistusottelu. Ja siinähan oli usein kova väittely siitä, oliko joku rasti väärässä paikassa. Kerrankin oteltiin siellä Kaarestunturin alla pimeässä mettässä ja kyllä sieltä osasin hyvin maaliin tulla, kun Oivan ääni kaiku sieltä maalialueelta. Oivan siellä väitteli armeijan miesten kanssa siitä, oliko joku rasti väärässä paikassa,” muistelee Lasse.

Suunnistuksessa 1970-luvulla koettiin eräs, lähtövuosien jälkeen toinen nousukausi, kun kilpailijalle kasvoivat nuoret Julkusen veljekset, Maijalat, Kokkonen, Markkanen, Ojuva ja muut. Lapin Veikot nousi silloin suunnistuksen kolmannen luokan seurasta suoraan ykköseen, ja Antero Rouvinen kertoo Lapin Veikkojen palkinnan hänet tuosta saavutuksesta, suunnistuksen silloisena vetäjänä, kristallimaljakolla.

1980-luku oli Suunnistusjaoston toiminnassa erityisesti suurten kilpailujen, ja jopa valtakunnallisestikin aivan uusien kilpailumuotojen luomisen ja järjestämisen aikaa.

Tunturisuunnistus, jonka Lapin Veikot ideoi ja käynnisti, järjestäen Tunturisuunnistuksen ensimmäisen virallisen kilpailun; ja vielä, kun se 1990-luvun alussa oli hiipumassa, nosti sen taas entistä voimakkaampaan vauhtiin, oli näistä merkittävien. Myös hiihtosuunnistuksen parissa tehtiin merkittävää työtä. Kevättalven Lumirastit - joiden ideoinnissa ja järjestelyvastuussa Lapin Veikot oli johtava seura Lapissa - nousivat silloin valtakunnan ykköstapahtumaksi hiihtosuunnistuksessa. Lumirastien toistuvilla, tehokkailla ja tuloksekkailta järjestelyillä hoidettiin pitkälti myös suunnistusjaoston taloutta 1980-luvulla.

Lapin Veikkojen suunnistajien toimintaa vauhditti 1980-luvun alussa Suunnistusliitosta **Raimo Laitinen**, joka keväällä piti hiihtosuunnistajien harjoitusleiriä Sodankylässä. Hän masinoi Lapin Veikkojen suunnistusjaoston ideoimaan ja järjestämään Suomeen Tunturisuunnistuksen, jota Ruotsin tuntureilla jo käytiin. Lapin Veikkojen johtokin oli silloin suunnistajien hallussa, joten seura pani töpinäksi; ideointiin ja alkuun pantiin Tunturisuunnistus järjestämällä sen ensimmäinen kilpailu juhannuksena 1984 Luosto-Pyhätunturi maastossa..

Naisten ja miesten sarjojen lisäksi miesten puolella mukana olivat nuorten ja ikämiesten sarjat. Toisen päivän suunnistukseen lähtöpaikka oli Pyhätunturilla, hotelli Kultakeron pihalla ja maali Luostolla. Kilpailu toimii yhä perusteiltaan silloin ideoidun mukaisesti kaksipäiväisenä, kahden suunnistajan partiona, tunturimaastossa, kovaa kuntoa kysyvänä kilpailuna, joka päättyy aina toisen päivän takaa-ajolähtöiseen kisaan. Nimekkäimpiä osanottajia näissä ensikisoissa oli mm. maastajuoksun maailmanmestari “Lätsä-Pekka” Päivärinta, joka parinsa Kari Virtasen kanssa kamppaili tiukasti voitosta, mutta jäi sekuntikamppailussa toiseksi. Voittajiksi selvisivät Kari Lehto ja Markku Virtala. Pronssille jätettiin huippusuunnistaja Rauno Asikainen parinsa Jarmo Lindroosin kanssa.

Kun Tunturisuunnistus oli sitten ajautunut eräänlaiseen kuolinkamppailuun jo 1989–90-luvun vaihteessa, tarvittiin taas Lapin Veikot nostamaan se elämään. Lasse Näsi ja Veikko Vuontisjärvi, joiden johdolla Tunturisuunnistus oli alkuun saatettu, tarttuivat asiaan. Tunturisuunnistusta lähdettiin kehittämään. Lasse hommasi kehittämissporukkaan kolmanneksi Jukolan Viestiä isännöivän Kaukametsäläiset ry:n puheenjohtajan, Yrjö Teeriahon. Teeriaho kautta hommaan tuli mukaan myös valtakunnan päälehdessä, Helsingin sanomien urheilutoimituksen päällikkö, joten tiedottamispuolikin oli vahvoissa käsissä.

Kehittämistyön tuloksena, jota jatkettiin myöhemmin laajennetuin voimin, Tunturisuunnistus nousikin taas aivan uudelle tasolle niin, että sen järjestämisoikeudesta alettiin suunnistusseurojen kesken jo kilpailla. Ideoinnin yhtenä tuloksena vuoden 1991 kisassa sai alkunsa Veikko Vuontisjärven ideoimana, Tunturisuunnistuksen suosituimmaksi sarjaksi välittömästi ja pysyvästi noussut H+D sarja yhteisikähyvityksin.

Ensimmäinen SM-mitali vuonna 1986

1980-luku oli myös urheilullisesti merkittävä, kun Lapin Veikkojen suunnistajat avasivat Suomen mestaruusmitalitulon. **Vilho Kersilön valmentamat H18 sarjan pojat: Veikko Maijala, Pasi Markkanen ja Veli Ojuva ottivat vuonna 1986 pronssimitalit SM-hiihtosuunnistusviestissä**

Suunnistusjaoston vetäjän, puheenjohtajan tehtävä Lapin Veikkojen kaltaisen monijaostoisen yleisseuran jaostovastaavana, joka joutuu vastaamaan sekä jaoston taloudesta, niin varojen hankkimisen kuin kulujenkin osalta, että myös sen urheilutoiminnasta, on erittäin vaativa tehtävä. Tuohon työhön sekä kyvykkäitä että tarmokkaita vetäjiä on kuitenkin vuosien varrella joukosta löytynyt. Mutta mihin on kadonnut nuorten vetäjien rohkeus astua taisteluareenalle? Sitä olen vuosien mittaan ihmetellyt, kun itse astuin remmiin, jaoston vetäjäksi aikoinaan 23 vuotiaana ja tunnen vieläkin, että juuri silloin olin mies parhaassa iässä tuohon tehtävään.

< Jouni Tiuraniemi on vetänyt suunnistusjaostoa kahteen otteeseen, yhteensä 11 vuotta, eli pitempään kuin kukaan toinen. Jounin valtakaudella 1986 avattiin myös LaVe:n suunnistuksen SM-mitalitili.

Kari Broman, Jukolan viestijoukkueen vakio aloittaja, johti välillä myös suunnistusjaostoa sen puheenjohtajana>

Kauko Pääkkölä, seuran ahkerimpia kilpasuunnistajia kahdeksankymmentäluvun puolivälistä alkaen, iän karttuessa vain sarjan vaihtuessa, veti suunnistusjaostoa useamman vuoden Jukolan viestin aikoihin ja ahkeroi monen suurkisamme ratamestarina>

Pertti Itkosen puheenjohtajuudella alkoi seuran menestyksenkäs uuden suunnistajapolven rynnistys. Lapin Veikot valittiinkin Pertin kaudella useamman kerran Lapin piirin parhaaksi suunnistusseuraksi nuoren suunnistajapolven sekä runsaan että menestyksenkään esiin tulon ansiosta.

Pertti on jatkanut myös Seppo Tiusasen aikoinaan aloittamaa suunniskarttojen tekoa innolla ja ahkeruudella, joka on taannut viikkorasteillekin suorastaan loistavan hyvät puitteet vuodesta toiseen.

Mutta tunnetustihan menestyksenkään miehen takana on aina nainen. Niin on tässäkin. Taina Itkonen aloitti yhdeksänkymmentäluvulla nappulaikäisten suunnistuskoulun pidon ja tulosta rupesi syntyämään ja syntyä edelleen.

Nyt kakstuhatluvulla suunnistusjaoston johto onkin siirtynyt voimakkaasti naisvaltaan, kun jaostoa johtaa Raili Turunen ja suunnistuskoulua Taina Itkonen.

Lasse Näsi

Hallussani olevan henkilökohtaisen suunnistusmateriaalini perusteella esitän Lapin Veikkojen suunnistusharrastuksen kehittämistä muutamia tärkeimpiä faktoja ja kommentteja lähinnä 1970 ja 1980 vuosikymmeniltä.

Muutin Sodankylään v.1968 alussa Keminmaasta, jossa Keminmaan urheilijoiden (nykyisen Suunta-2000 edeltäjäseura) suunnistustoiminta oli Pohjois-Suomen kärkitasoa. Keminmaassa sainkin 1960 -luvun alussa suunnistusharrastukseen sellaisen tartunnan, etten vielä tänäkään ole siitä toipunut.

Niinpä heti Sodankylään tultuani liityin aktiivisesti mukaan Veikkojen suunnistustoimintaan. Lapissa tuolloin erittäin vilkkaan suunnistuksen kilpailutoiminnan yhteydessä olin toki mm. Keskiyön auringon viestissä Javaruksen kairassa törmännyt Lapin Veikkojen värikkäisiin ja äänekkäisiin suunnistajiin kuten Jorma Vilenius ja Veikko Virtanen.

Karttatilanne

Pahin Sodankylän suunnistuksen kehittämisen este oli tuolloin huutava puula suunnistuskartoista. Käytössä oli vain topografikunnan laatimia 1:20.000 mittakaavaisia ja 10 m:n korkeuskäyrillä varustettuja topografikarttoja. Maanmittaushallituksen peruskarttoja ei tuolloin pohjoiseen Lappiin tehty. Topografikartoilla suunnistaminen oli “ h e h t a a r i h o m m a ” . Suunnistuksen taidollinen kehittäminen ja jopa arvokisojen järjestäminen oli siis kartoista kiinni.

Suunnistuskarttapulan poistamiseksi seuran suunnistusjaosto päätti asettaa erityisen karttatyöryhmän, johon kuuluivat: Lasse Näsi, puheenjohtaja
Jorma Vilenius, Jääkäriprikaati
Seppo Tiusanen, kartta-asiamies ja
Otto Kestola, liikuntas sihteeri.

Karttatyöryhmä valmisteli aluksi yhteistyösuunnitelman, jonka mukaan Sodankylän kunta, Jääkäriprikaati ja Lapin Veikot sitoutuivat yhteistyöhön suunnistuskarttojen teossa. Tämä suunnitelma oli hyvä ja tehokas oivallus, jolla turvattiin karttojen teko sekä sotilas- että siviilikäyttöön taloudellisesti järkevin kustannuksin.

Virallinen hyväksyminen ja auktorisointi tälle Sodankylän s u u n n i s t u s k a r t t a n tekemallille saatiin 28.10.1983, jolloin Suunnistusliitonpuheenjohtaja, maanmittauslaitoksen karttapainon johtaja ja entinen huippusuunnistaja Osmo Niemelä kutsuttiin vierailulle Sodankylään. Vierailun tuloksena Lapin Veikot sai Suunnistusliitolta vuosittain kartan tekoon huomattavia kartta-avustuksia. Liitto tuki virallisesti Lapin Veikkojen vireille panemia uusia mittavia kilpailuhankkeita kuten mm. Suomen Tunturisuunnistuksen ja Lapin lumirastien järjestämistä vuosittain Lapissa. Osmo Niemelän vaikuttamisen ansiosta myös Maanmittauslaitos otti vastuun Lapin peruskartoituksesta.

Karttatyöryhmän työ jatkui aina 1990-luvun alkuvuosiin saakka ja sen tuloksena valmistui korkeatasoisia suunnistuskarttoja useita kymmeniä erityyppisistä maastoista. Näin valmistuneet suunnistuskartat antoivat tarvittavan perustan sekä suunnistuksen harrastajamäärän että suunnistustaitojen kehittymiselle Sodankylässä. Suunnistuksen arvokilpailujen järjestäminen ei myöskään olisi ollut mahdollista ilman riittävän korkeatasoista karttakulttuuria.

Suunnistus ja nuorisotyö

Suunnistus on melko vaikeasti opittava urheilumuoto, mutta ehkä juuri siksi haastava ja mieltä kiehtova. Suunnistus vaatii hyvää kestävyyskuntoa, juoksutekniikkaa erilaisiin maastopohjiin sovitettuna sekä suunnistustaitoa, kartanlukua, suuntavaistoa ja oudon maaston aavistamista kartan avulla kilpailun eri vaiheissa.

Suunnistuskoulutuksen ja nuorisotyön kannalta lajin vaativuus on haastava. Ehkä paras tulos saavutetaan seuran suunnistusjaoston ja nuorten vanhempien eli perheiden yhteistyöllä. Jos koko perhe on lasten suunnistusharrastuksessa mukana ja tukena, on lopputulos paras mahdollinen.

Lapin Veikkojen nuoret suunnistajat Seppo Julkunen, Taisto Maijala ja Eeva-Maria Maijala olivat ikäsarjoissaan lahjakkaita suunnistajia ja voittivat useita Pohjois-Suomen mestaruuksia 1970-1980 vuosikymmeninä.

Veikkojen suunnistuksen nuorisotyön renessanssi koettiin 1990-vuosikymmenen alussa, kun Itkosen ja Turusen perheet muuttivat Sodankylään. Saapuessaan he olivat jo valmiiksi oivaltaneet perhepohjaisen harrastuksen voiman erityisesti suunnistuksessa. Esimerkin innoittamana onkin suunnistusharrastukseen tullut mukaan uusia perheitä ja lahjakkaita nuoria. Tämän aikakauden tarkempi arvio kuuluu kuitenkin seuran vuosikymmenen kuluttua julkaistavaan suunnistuksen tarinaan.

Kahdeksankymmenluvun puolivälissä saapui Sodankylään huippusuunnistaja Esa Turunen Railinsa kanssa. Se pohjusti jo tulevaa nappula ja nuorisosuunnistuksen nousukautta, joka alkoi yhdeksänkymmenluvulla>.

Esa, Raili ja monet muutkin ottivat onkeon Lasen Näsin 1980-luvun alussa suunnistusjaoston kokouksessa paukuttaman ärjäisyn, kun haikailtiin nuorten suunnistajien puutetta: "Mitäs te nuoret miehet valitatta, menkää ja hässikää."

Kilpailutoiminta

Perinteisesti Veikkojen suunnistuksen kilpailutoiminnan runkona on ollut ikäkausien aikana järjestetyt viikkorastit. Radat on suunniteltu kouluksellisin tavoittein seuraavien vaikeusasteiden mukaan:

- Tukireitti: lapset, aloittelijat
- C-rata 2-3 km: aloittelijat, nuoret
- B-rata 4-5 km: nuoret, seniorit
- A-rata 5-7 km: H/D yleiset sarjat

Viikkorastit ovat näin toteutettuna olleet korvaamaton suunnistuskoulu seuran suunnistajille. Suunnistustaitojen kehittämisen ohella on opittu eri tasoisten suunnistusratojen ratamestaritaitoja sekä sähköiseen ajanottoon/tuloslaskentaan perustuvia kilpailun järjestämistaitoja. Myös viikoittainen yhdessäolo on vahvistanut seurahenkeä. Viikkorastien järjestelyvastuu on kiertänyt vuorolistan

Lehto ja Virtala tarkin pari tunturirasteilla

□ SODANKYLÄ — Luoston tunturisuunnistuksessa taistettiin raivokkaasti voitosta toisena päivänä. Maailin tulit lopulta ensimmäisenä ensimmäisen päivän jälkeen johtaneet Kari Lehto ja Kai Virtanen. Parhaat olivat Turun Metsäkivijöistä ja Marika Virtala Paraisien IF:stä.

□ Vähältä piti, että mestaruus meni Heinolalle, sillä Heinojen NMKY:N suunnistajat Pertti Päivriesta ja Kai Virtanen taistelivat toisen päivän nopeasti ja olivat maastossa jopa 9 minuuttia johdossa.

Virtala ja Lehto kertoivat juoksan jälkeen olleensa hyvin tietoina tilanteesta ja uskoivat reitin valintaan tuoneen heille lopullisen voiton. Vaahdilla emme olleet voittaneet josta täytyi valita reitti tarkkaan, Lehto kertoi heti juoksan jälkeen.

Maailin kaksi ensimmäistä paria tuli peräkkäin. Toisena päivänä käytettiin ns. takaa-ajon menetelmää, jotta ensimmäisenä maailin tulit oli myös voittaja. Voittokkaan parin jälkeen puolessa minuutissa tuli heinokilainen kaksoikko. Heinokilaiset olivat yllättä juostessaan toisen päivän paremmin kuin voittanut pari. Kuitenkin kolmekymmentä sekuntia jäi peruttamaan voitosta.

Lehto ja Virtala olivat suunnistuksen ja karttoihin tyytyväisiä. Useina Ruotsin tunturisuunnistuskilpailuissa kuin Luosto-Kultakero-suunnistusta suunnistuskilpailuissa kuin Ruotsin vastaavia. Ruotsissa joutuu kilpelimään enemmän, mutta maasto on puutteellisempaa, ja kaikkien juostessa lasketaan siitä muodostuu ensimmäisenä juoksupaikka.

Koistinen ja Keskinarkaus parhaat Lapista

□ Lappilaisista parhaiten menestyivät Ounasvaaran Heijojen Jukka Koistinen ja Seppo Keskinarkaus. Pari nousi kahdeksanesta tilasta toisena osakilpailussa mukavasti viidenkymmentä. Raimo Isomäki ja Raimo Keskinarkaus senijaan putosivat kahdeksanneksi, vaikka paria odotettiin kovaa sijoitusta. Hiihtosuunnistuksen maail-

manmestari Anni Justilainen ja hänen parinsa Jaha Rasmaja selittivät myös odotettua kelpoimista vaikea parastirivänkin sijoitustaan toisena päivänä. Pari sijoittui kymmenenneksi paritti tunnin voittajapariin luvun.

Maailin Suunnistajien Virpi Peltonen ja Hämeenlinnan Suunnistajien Anne Veijalainen olivat ylivoimaisen johdossa ja voittivat naisten pääsarjan. Toiseksi nousivat heinokil Ounasvaaran Heijojen Kaarina Hourola ja Eija Kestilä. Ensimmäisen päivän jälkeen he olivat vielä kolmannella tilalla toisena päivän johdossa. Voittajille he hävisivät kokonaistulossa puolessa tunnin.

Voittajaparin toinen osapuoli Virpi Peltonen ei ollut ollut tyytyväinen käytettyihin karttoihin. Ruotsissa on hänen mukaansa tarkemmat kartat tunturisuunnistuksessa. Itse taas pari piti raskaana, mutta rasteja helpoina.

Ylempään osastoon otettiin huomioon tähän ensimmäistä kertaa Luosto-Kultakero-maastossa järjestetty tunturisuunnistuksen yhteinen.

Katsoja ei suunnistusta sen sijaan, olit Luostolle juuri tuonut.

Suunnistuksen järjestäjänä toimi Lapin Veikot ja satamastareina toimivat Veikko Vuontisjärvi, Wilho Kerttilä ja Kari Broman.

Tunturisuunnistusta, loppulukokset kahden päivän jälkeen:

H 21: 1) Kari Lehto (TuMe) 6:32.32, 2) Pertti Päivriesta (HNMKY) — Kari Virtanen (HNMKY) 6:32.59, 3) Raimo Anttilainen (LeSe) — Jarmo Lindroos (LeSe) 6:40.55, 4) Pertti Anttilainen (VaajTe) 7:00.25, 5) Jukka Koistinen (OH) — Seppo Keskinarkaus (OH) 7:10.09, 6) Hannu Penttonen (SuRa) — Eero Viikonen (SuRa) 7:15.52, 7) Kari Hämmänen (Kaleke) — Pentti Mäkinen (Kaleke) 7:17.03, 8) Raimo Isomäki (Al-Pi) — Raimo Keskinarkaus (OH) 7:17.57, 9) Esko Pääkkö (KeTu) — Ilkka Laitinen (KeSu) 7:22.30, 10) Anni Justilainen (InSu) — Jaha Rasmaja (Ala-U.) 7:23.47, 11) Tori Högnäs (OH) — A. Hamari

□ Kari Lehto ja Marika Virtala kilpailivat tunturisuunnistuksen voiton puoli minuuttia ennen seuraavaa.

(OH) 7:26.09, 12) Jari Loukua (Oulu) — Saku Viikari (PuU) 7:41.37, 13) Tapio Päänen (Halle) — Hannu Kaikkonen (Oulu) 7:55.53, 14) Tomi Nordblad (Orni) — Jan Nordblad (Orni) 7:57.19, 15) Jarmo Penttonen (D 21: 1) Virpi Peltonen (JamsU) — Anne Venäläinen (HLS) 5:40.47, 2) Kaarina Hourola (OH) — Eija Kestilä (OH) 6:06.42, 3) Marja Järvenpää — Henna Mäntylä (Hirvi) 6:20.19, 4) Taina Penttonen (MäSu) — Merja Murtanen (ORA) 6:24.12, 5) Sari Rantanen (HS) — Kirsi Virtanen (HS) 6:30.29, 6) H. 19—20: 1) Krigo Viikonen (KauK) — Janna Aunonen (KauK)

Ki 4:09.33, 2) T. Kaupilla (HauVe) — S. Kaupilla (HauVe) 6:25.26, 3) Jaha Keminen (SuSu) — Mika Peräkylä (SuSu) 6:57.40, 4) Asko Pantoja (KulSaKa) — Jaha Loukua (PuU) 7:10.14, 5) Jaha Kuulavaara (Kemi U) — Pasi Hyvönen (Kemi U) 7:33.54, 6) Kari Pikkariainen (SuSu) — Vesa Saranmäki (SuSu) 7:42.32

H3: 1) Antero Karvonen (OH) — Matti Alapöytä (OH) 6:53.14, 2) Erkki Kivonla (KauKa) — Jaakko Rönkä (KauKa) 6:57.24, 3) Heikki Oksanen (LYNX) — Eikka Tuomi (SuSu) 7:42.32

mukaan aktiivisuunnistajien kesken. Suunnistusjaoston sisäinen tiedottaminen on jo 10 vuoden ajan hoidettu sähköisellä viestinnällä/sähköpostilla.

Lapin Veikkojen suunnistusjaoston toimeenpanemien suurehkojen suunnistuskilpailujen lista on mittava ja kunniakas:

1. Suunnistuksen Pohjois-Suomen mestaruuskilpailut pitkällä matkoilla Orajärven Hirveäkurun maastossa 4.9.1982. Kilpailu onnistui järjestelyjen puolesta hyvin uudella Hirveäkurun kartalla.

2. Suomen ensimmäinen tunturisuunnistus 23.-24.6.1984 Luosto-Pyhätunturin maastossa, matka noin 30 km. Järjestelyistä vastasi kolmen miehen junnit:

- Veikko Vuontisjärvi, pääratamestari ja järjestelytoiden johto
- Jouni Tiuraniemi, kilpailun johto ja toimitsijain hankinta
- Lasse Näsi, yhteiskuntasuhteet, sponsorit, informaatio ja markkinointi

Tunturisuunnistuksen yhteydessä järjestettiin myös Pyhä - Luosto juhannusyönnin vaellus Veikko Vuontisjärven ja Kari Bromannin vetäminä.

Huttukurussa Tiura-Jouni isännöi nuotiotarjoilut. Matkan varrella käydyn luonnontuntemuskisan <voittaja Soini Kallata kuvassa taustalla sivukuvana.

3. Suunnistuksen Pohjois-Suomen mestaruuskilpailut Luostolla

- Henkilökohtaiset mestaruudet 30.7.1988
- Viestimestaruudet seurajoukkueittain 31.7.1988
- Kilpailun johtoryhmän muodostivat:
 - Veikko Vuontisjärvi, sähköinen tulospalvelu ja kilpailukanslia
 - Jouni Tiuraniemi, kenttäjohto, toimitsijain hankinta
 - Lasse Näsi, kilpailun johtaja, yhteiskuntasuhteet.

Kilpailu onnistui Luoston

upoudella suunnistuskartalla hyvin ja suunnistajat olivat tyytyväisiä haastavaan maastoon. Mieliin painuva yllätys sattui silloin vielä uudessa sähköisessä ajanotossa. Oulun perältä oleva lehtikuvaaja/suunnistusfani hyppäsi aidalla suojattuun maalikarsinaan kameransa kanssa, juoksi maaliiviivan yli ja sekoitti sähköisen ajanottomme. Siitä kuitenkin selvittiin ja oikeat tulokset saatiin tulostaululle kohtuullisella viiveellä.

4. Jukolan viestin 1994 järjestäminen Luostolla oli seuramme suunnistustoiminnan kohokohta.

Veikko Vuontisjärven suunnittelema ja Antero Rouvisen johtaman kirvesmiesryhmän rakentama jyrkellä Jukola-portti innoitti niin Ruotsin kuin Norjankin suunnistusväen sanasepot ylistämään näkemäänsä suunnistajalehtiensä palstoilla. Portti seisoo jämeränä paikallaan yhä, vielä, 15 vuotta kisojen jälkeen. Vuonna 1994 se veti sisäänsä kisaväkeä tähän metsämaisemaan rakennetulle Jukola stadionille, jossa yli kymmentuhantinen kilpailijajoukko, lisättynä katsomoväellä, saivat ihailta tällä korkealla Jukolaportin sillalla porhaltavia suunnistajia, niin vaihtoon kuin maaliin laukattaessa. Nyt se tervehtii sen juurella risteilevillä Pyhä-Luoston kuntoladuilla kiittäviä hiihtäjiä - ehkäpä vielä vuosikymmeniä?

Portti lienee ainut koko Jukolan historiassa, joka on jäänyt vuosikymmeniksi paikalleen viestimään siellä kerran eletyn suuren Jukolajuhlan tunnelmia.

Itse kilpailun järjestäminen oli helpompaa kuin järjestämisluvan saanti Helsingistä, muistelee Lasse:

Epäiltiin pohjoisia olosuhteita, maastoa, karttaa, järjestäjien osaamista ja pitkiä matkoja. Kaikki väitteet kumottiin ja lupa maailman suurimman urheilukilpailun (osanottajamäärä 12.000 - 15 000) Jukolan viestin järjestämiseen saatiin. Lupa myönsi Jukolan viestin omistajan Kaukametsäläiset ry:n johtoryhmä, jonka puheenjohtajana vaikutti tuolloin tunnettu suunnistusmies Yrjö Teeriaho. Tunnustuksena hyvin onnistuneesta Pyhä-Luoston Jukolan viestin järjestelyistä Kaukametsäläiset kutsuivat omaksumansa periaatteen mukaisesti uusiksi jäsenikseen Esa Turusen ja Lasse Näsin.

5.Suomen tunturisuunnistuksen ja Lapin Lumirastien kehittäminen.

Suomen tunturisuunnistuksen kehittämisen ohella Lapin Veikkojen suunnistusjaosto ideoi ja järjesti ensimmäiset Lapin lumirastit (hiihtosuunnistus) Sodankylässä pääsiäisenä 1987.

Molemmista seuramme aloittamista kilpailutapahtumista (Suomen tunturisuunnistus ja Lapin lumirastit) on kehittynyt valtakunnallista tasoa oleva Lappiin leimautunut suunnistustapahtuma. Vihjeenä seuramme suunnistuksen nykyisille visionääreille sanoisin, että suuria kilpailuja kannattaa aina järjestää paremmin kuin pieniä

Suomen tunturisuunnistus ja Lapin lumirastit suunnistuskilpailutuotteena kaipaavat myös uudistumista. Lapin eksotiikka, luonto ja haastavat olosuhteet oikein oivallettuina saattaisivat antaa molemmille suunnistustapahtumille aivan uuden ulottuvuuden. Aktiiviset ja liikkuvat ihmiset varsinkin ulkomaalaiset kaipaavat tänä päivänä riittävän haastavia selviytymiseikkailuja, joista he ovat valmiita maksamaan.

<Osallistumisperinnettä Jukolan viestiin ylläpidettiin Lasse Näsin vetämin konkarivoimin 1990-2000-luvun vaihteessa. Kari Broman, pimeän taitajana oli vakio-aloittaja ja Seppo Tiusanen väsymättömänä kulkijana pitkän ja yleensä helteisen ankkuriosuuden varmana kestäjänä. Lyhyet välisuudet olivat Lasse Näsin ja Jouni Tiuranien, yön vaativat kakkos- ja kolmososuus nuorten miesten Pertti Itkosen ja Kauko Pääkölen ja kuudes osuus Veikko Vuontisjärven, jotka kaikki kuvassa päällistelevät.

Pertti Itkonen: Lapin Veikot: Suunnistuksen historiaa Jukolan Viestistä 1994 nykypäivään

Suunnistuksen uusi sukupolvi

Pyhä-Luosto Jukolan 1994 jälkeen Sodankylän suunnistusväen takki oli varsin tyhjä. Kolmen vuoden panostus suurtapahtumaan näkyi paikallisessa toiminnassa: nuorisotyö oli hiipunut, ja iltarasteja kiersi pikku hiljaa vanhentuvilla kartoilla parin-kolmenkymmenen veteraanin joukko. Toimintaan tarvittiin uutta henkeä.

Jaoston puheenjohtajaksi valittiin 1995 Pertti Itkonen. Suunnistustoiminta mietittiin vanhalta pohjalta uuteen uskoon. Päätettiin panostaa nuorisotyöhön ja kuntosuunnistukseen ja luoda harrastuspohjaa laajemmaksi. Avuksi otettiin tietokoneeseen ja tulosteisiin perustuva uusi kartanvalmistustekniikka ja tulospalvelu. Seppo Tiusasen 1980-luvulla tekemän valtaisan kartoitustyön ansiosta oli mahdollista päivittää nuorille ja kuntoilijoille sopivista lähimaastoista ajantasaisia kartoja.

Taina Itkosen johdolla suunnistuskoulusta tehtiin uimakoulun tapaan jokakeväinen laadukas ohjelma lapsille ja heidän vanhemmilleen. Kuntosuunnistuksia varten hankittiin 1999 elektroninen leimausjärjestelmä, josta saatiin nopeasti tulokset ja rastivälit. Tuoreille kartoille tulostettiin valmiiksi eritasoiset ratavaihtoehdot. Pentti Poikela rakensi jaoston verkkosivut, joista tulokset löytyivät jo samana iltana. Niinpä 90-luvun lopussa Sodankylässä oli Lapin läänin selvästi parhaiten järjestetyt kuntorastit ja nuorisotoiminta.

Suunnistuskoulun kasvattien saavutuksia

Tuloksia päästiin nauttimaan muutaman vuoden viiveellä. Kuntosuunnistustapahtumien osanottajamäärä kolminkertaistui vuoteen 2003 mennessä. Suunnistuskoulussa on ollut vuosittain 60-80 lasta ja nuorta. Lapin Veikot palkittiinkin 2000-luvun alussa kolmena vuonna peräkkäin Lapin läänin parhaana suunnistuksen nuorisotyötä tekevänä seurana.

Lapin nuorten minimaakuntaviestissä Lapin Veikot oli vuosikausia suorastaan ylivoimainen, vuosina 2003 ja 2005 tuli peräti kolmoisvoitto.

<Minimaakuntaviestin voitto tulossa jälleen. Johannes Turunen ankkurina porhaltaa maaliin.

1990-luvun suunnistuskoulussa oppinsa saanut sukupolvi on jo varttunut nuorten ja aikuisten sarjoihin. Muutamat heistä ovat nousseet lähelle Suomen kärkeä. Joukkue Johannes Turunen, Mikko Tilja ja Sami-Petteri Juopperi saivat sarjassa H16 viestipronssia vuonna 2004. SM-tasolla paras saavutus on toistaiseksi ollut Johannes Turusen pronssimitali keskimatkalla sarjassa H18 vuonna 2007. Koululaisten SM-kisoissa mitaleille ovat yltäneet Johanneksen lisäksi Elina Itkonen, Milla ja Meri Majjala, Tuuli Turunen, Mikko Kallatsa ja Kalle Onnela. Lisäksi 10 parhaan joukkoon ovat mahtuneet useat nuoret.

Maaseudun kasvattajaseuran kohtalona on kuitenkin menettää huippunsa opiskelujen myötä rintamaitten suurille seuroille. Nuorten suunnistustaito on kuitenkin arvokas tulos itsessään, kuten myös laaja kuntosuunnistusharrastus Sodankylässä.

Luotettu kisajärjestäjä

Pyhä-Luosto Jukolan jälkeenkin on järjestetty isoja suunnistustapahtumia. Kaksipäiväinen Suomen Tunturisuunnistus järjestettiin Saariselän-Kiilopään tunturimaastoissa heti 1996 ja uudestaan 2001 ja 2005.

Kolmipäiväinen hiihtosuunnistuskilpailu Lapin Lumirastit pidettiin Luostolla 1998 ja Ensilumen kisat Saariselällä joulukuussa 2006. Lapin maakuntaviesti järjestettiin Pyhä-Luosto Jukolan maastoissa 2003. Aluemestaruuskisoja on järjestetty useita. Seuraava haaste on Kommatissa 27.-29.3.2009 järjestettävä Lapin Lumirastit ja samassa yhteydessä kilpailtava hiihtosuunnistuksen SM-sprintti.

Taina ja Pertti tulivat Sodankylään 1989 ja ja ryhtyivät yhdessä vähän aiemmin tulleiden Esan ja Railin kanssa rakentamaan Lapin Veikkojen suunnistuksen uutta tulemistä. Uusia suunnistajan alkuja alkoi tulla maailmaan ja kohta myös Taina vetämään suunnistuskouluun. Kuvassa suunnistuskoulun joukkoa Välisuvannossa 2008

<Poikelan Pentti nykyaikaisti suunnistuksen tulospalvelun, informaation ja kaiken tarvittavan tietokoneaikaan ja LaVen tässäkin nykyajan eturivin suunnistus-seuraksi.

Tehotiimi sai suunnistustaitojen huippuohjausta tohtoritasoisen erikoismieheltä, kokeneelta huppusuunnistajalta Esalta ja SM-kisojen mitalitili avautui 2007, Johannes Turunen toi H18 sarjan keskimatkan prossia

KUVAT KER TOVAT

Taina Itkosen vetämä perhesuunnistus ja suunnistuskoulu toi uutta väkeä, nuorta voimaa suunnistukseen 1990- luvulta alkaen.

Perti Itkosen ahke-
ra ja ammattitaitoinen suunnistuskarttojen
teko antoi hyvät pohjat harrastukselle; ja
jonossa palkittavina seisovat ratamestarit
mahdollistivat viikkorastien pyörimisen.

Vauhti ja taito kas-
voivat ja tulosta alkoi syn-
tyä. Elina Itkonen kuntolen-
killä ja Atte Uusitalo, Pirk-
ka Lepola ja Meri Maijala
vauhdin hurmassa.

Milla Maijala läh-
tövalmiina testaa emittää

Nappulaikäisten
maakuntaviestissä Lapin
Veikot korjaali kultaa,
mutta myös pääsarjassa
taisteltiin mitalisijoista.
Kuvassa vuoden 2007
viestijoukkue palkittava-
na Kemijärvellä.

Tehotiimi hioi taitojaan Esa Turusen johdolla.

Ja kisamatkoilla viihdyttiin. Tuuli Turune ja Siiri Itkonen iloisina kilpailumatkalla ja Johannes, Kalle ja Sami-Petteri, vauhdikkaat ja taitavat pojat palkittavina.

Parikymmentä vuotta kilpailtiin seuran vuoden parhaan suunnistajan Vuontispytystä, jonka omistuksen oli määrä ratketa nuorten ensimmäisellä henkilökohtaisella SM-mitalisijalla. Johannes Turunen vei pytyv vuoden 2007 SM-pronssilla. Veikon 1980-luvun puolivälissä asettama tavoite oli toteutunut: seuran suunnistusurheilu oli nousut aivan uudelle tasolle.

Kalle Onnela aloitti kisailun uudesta, Erkki Alajärven veistämän suunnistajapystin omistuksesta vuoden 2008 parhaana suunnistajana.

Suunnistuksen nuorta riemua!

Lähetin tämän seuramme Lapin Veikot ry:n Suunnistusjaoston historiaa muistelevan teoksen oman Jukolamme aikaisen ja Jukolan Viestin järjestäjästä aina päättävän Kaukametsäläiset ry:n silloiselle puheenjohtajalle, Yrjö Teeriaholle. Hän kommentoi asiaa sähköpostitse näin:

Yrjö Teeriaho, Ykin Kartat Oy
0400 319085

yrjo.teeriaho@karttoja.fi Parhaat kiitokseni Suunnistuksen historiasta, johon minutkin oli mahdutettu mukaan. Paras Jukolani on tietenkin vuodelta 1958, jolloin mahduin voittaneeseen joukkueeseen / XYZ.. Järjestelypuolelta mahtavin ja viimeinen, missä olin johtoryhmän ja Kaukametsäläiset ry:n puheenjohtajana oli teidän Jukolanne. Jouduin ajamaan sitä kuin käärmettä pyssyyn. Ratkaiseva käsittely käytiin meidän olohuoneessa Keravalla Jukolan johtoryhmän kokouksessa. Myöntäminen meni äänestykseen. (muuten ainoan kerran) Se päättyi 2-1 Sodankylä- Hyvinkää. Tiesin Hesarin Jorma Kuulan tulevan tuekseni. Reimo Uljas/SSL (nykyinen Kaukametsäläisten pj) oli Hyvinkään kannalla. Lisäksi häiritsi, että Lapista haki myös Ylläs. Jälkeenpäin kuulin tietenkin arvostelua, että se ratkesi siihen, että olin Lassen kaveri. Olisiko sen pitänyt olla este! Viesti meni hienosti. Toivottavasti vielä joskus löytyy ennakkoluulottomuutta, jotta Jukolanviesti saadaan jälleen Lappiin.
Terveisin Yki

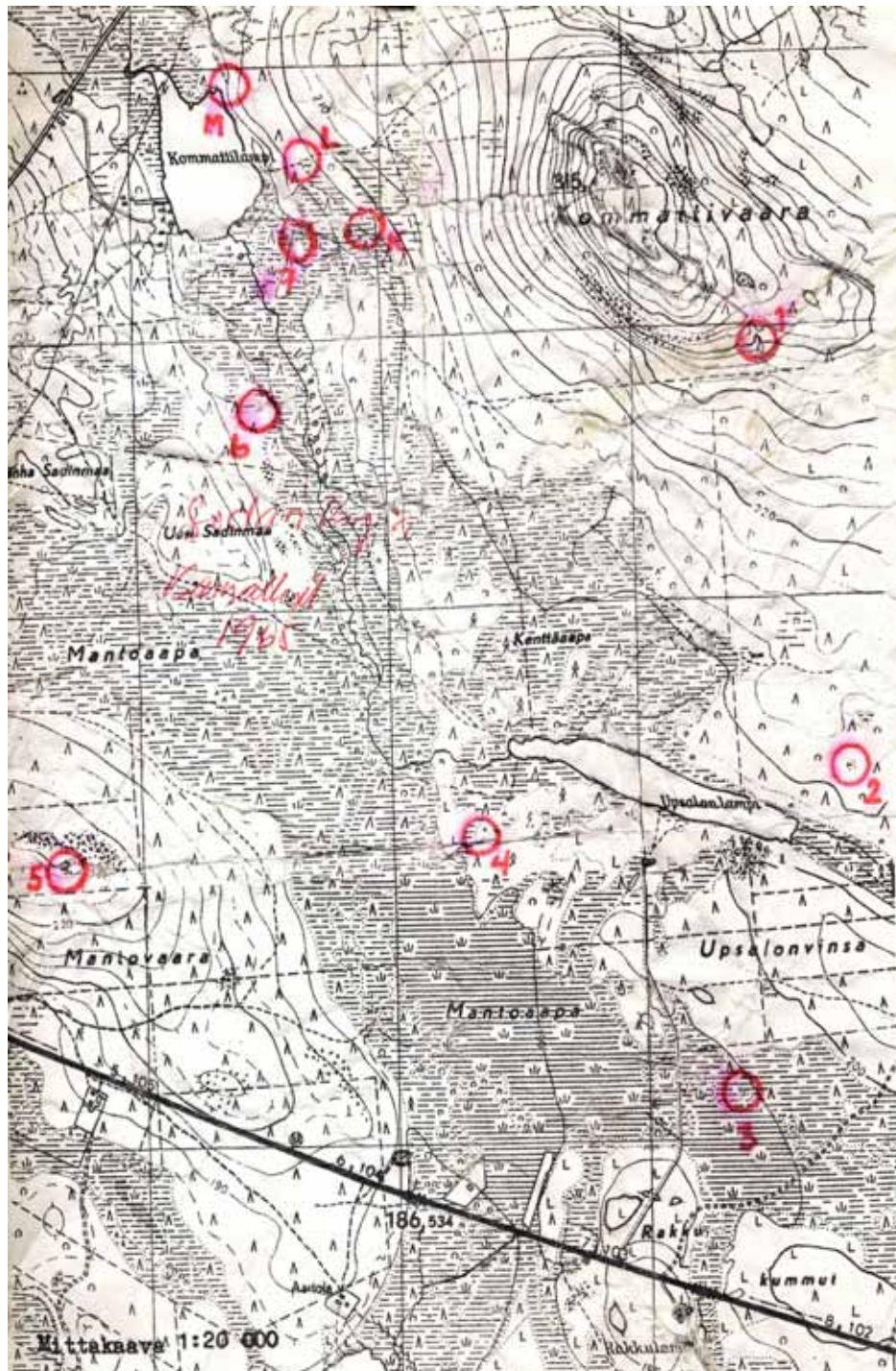
LAPIN VEIKKOJEN

ENSIMMÄISET KANSALLISEN TASON SUUNNISTUSKISAT 1965

Alla H21 sarjan kilpailijan, Sallan Karhujen Veikko Vuontisjärven kilpailukartta.

Mittakaava 1:20.000, matka runsaat 11 km. Ratamestarina Antero Rouvinen.

Osanottajaksi oli saatu Kokkolasta sekä Suomen että koko maailmankin terävintä huippua silloin edustanut suunnistaja, MM-kisojen hopeamitalimies, metsäteknikko Aimo Tepsel, joka oli Sodankylän Sattasesta lähtöisin. Kisassa mitalimiehet lähtivät matkaan siten, että ensin Vuontisjärvi, sitten minuutti ja Voitto Tervo Kemijärveltä, ja taas minuutti ja Aimo Tepsel.

Kisasta muodostui näiden kolmen miehen kamppailu:

Tepsel otti Tervon kiinni heti ykkösvä-
lillä ja Tervo, joka tunnettiin hyvänä peesaja-
jana, liimautui kantaan. Vuontisjärvi tavoitettiin ja ohitettiin Mantovaarassa, kun loikittiin kohti kuutosratia. Tepsel veti, Tervo peesasi heti kannoilla ja Vuontisjärvi jäi roikkumaan hännille. Kuutosrastia lähestyttäessä Vuontisjärvi huomasi, että Tepsel, Tervo kannoillaan, painuvat rastista ohi ja koukkasi rastille. Tervo pälyili taakseen ja huomasi sen; kääntyi takaisin ja liimautui Vuontisjärven kantaan peesaten siinä maaliin asti.

Tepsel ei taakseen vilkuillut, juoksi ohi. Maalissa jännättiin, miten käy. Sekunneista siinä oli kysymys, mutta senverran yli minuutin pummi siinä Tepselille tuli, että hävisi Tervolle muutaman sekunnin.

Näin Tervo voitti, AimoTepsel oli toinen ja Veikko Vuontisjärvi kolmas, kaikki minuutin sisällä. Siinä meni sitten Rouvisen Anteron varmalle voittajalle hankkima arvokas ensipalkintokin vähän vikaosoitteeseen.

Vuontisjärven aika 1.04.47, joten voittoaika oli 1.03.??

